

Prvá kapitola

Na prvé tetovanie som si musela počkať dlhšie než moji kamaráti.

Mama o tom rozpráva veľmi rada. Na rozdiel odo mňa. Dva dni po narodení nám tetujú rodný znak, ale ja som vtedy ochorela a mama obrad zrušila.

„Musia ju označiť, Sophie,“ hovorili jej priateľky. „Ako ju budeš volať?“

Lenže mama trvala na tom, že s výberom mena a s tetovaním počká, kým mi bude lepšie. Hoci jej šuškali, čo sa stane bábätkám, ktoré neoznačia, nedbala na ich varovania. Dvadsať dní som bola v podstate nikto, až raz povedala: „Nech bude Leora.“

A tak sa zo mňa stala Leora. To slovo mi malinkými ihličkami vryli do kože. Tie písmenká so mnou rastú už šesťnásť rokov.

Nebojíme sa smrti. Keď z našich tetovaní vznikne kniha, žijeme večne. Životný príbeh, ktorý človeku vyryjú na telo,

sa navždy zachová, ak je toho hoden. Keď uchováme slová, obrázky a okamihy, zachytené na koži, náš príbeh tu zostane naveky. Mŕtvi sú všade naokolo, a kým sa ich knihy čítajú a ľudia vyslovujú ich mená, žijú ďalej.

Každý má doma knihy z kože: na poličkách odpočíva plno mojich predkov. Môžem vdychovať ich vôňu, dotknúť sa ich a prečítať si, aký život viedli.

Až po ockovej smrti som však videla knihu niekoho, koho som poznala.

Mali sme šťastie, že sme jeho blížiacu sa smrť zazreli z diaľky. Mohli sme sa na ňu prichystať. Telo sme mu masírovali olejom a on nám zasa rozprával príbehy, ktoré sa viažu k jeho tetovaniam, a s úsmevom nám ukazoval strom s našimi menami na chrbte. Keď nadišiel jeho čas, bol pripravený a jeho koža tiež. Neuniklo mi, že mocné ramená sa mu scvrkli, pokožka sa zošúverila ako staré jablko a chrbát sa mu ohol, akoby dostal ranu do brucha. Časom na nás prestal hľadieť. Vnímal iba bolesť. Zdalo sa, že choroba z neho všetko vysala a zostala po ňom len schránka. No práve tá je dôležitá.

Aby sme jeho posledné dni zvládali ľahšie, ľudia nám nosili kvety, jedlo a drobné pozornosti. Mnohí ho mali radi a smútili s nami, ale nič iné už preňho nemohli urobiť. V kuchyni bolo cítiť vädnúce lupene a stonky, ktoré plesneli v stuchnutej vode. Ich pach sa miešal s vôňou duseného mäsa so zeleninou, ktorého sme sa však ani nedotkli. Mama ocka poriadne poprikrývala a z čela mu utierala pot. Chvel sa a jeho dych znel chrapľavo.

Smrť si poňho prišla jedného jasného dňa koncom jesene, no napriek všetkému som na to nebola pripravená. Ešte dlho som cítila chuť kávy, ktorú som vypila na svitaní, keď ma mama zobudila horúčkovitým šepotom.

„Zlatko, prebud' sa a vstávaj. Myslím, že už mu nezo-
stáva veľa času.“

Bežala som k jeho posteli. Dýchal čoraz pomalšie. S mamou sme sa k nemu naklonili a držali sme ho za ruky. Premýšľala som, ktorý výdych bude jeho posledný a kedy nastane ticho, po ktorom sa prebudí v posmrtnom živote. Odrazu si vzdychol, otvoril oči a pozrel sa na mňa. Stisol mi ruku, tú druhú si uvoľnil z maminho zovretia a chytil privesok, ktorý nosil na krku. Mal tvar dreveného lístka s nerovným okrajom, bol popretkávaný žilkami a visel na koženej šnúrke. Patrilo k nemu ako jeho tetovania, nikdy som ho bez neho nevidela.

„Leora,“ šepol zachrípnutým hlasom. „Toto je pre teba. Nezabudni na mňa. Nezabudneš, však, Leora? Prosím ťa o to,“ žiadala ma so slzami v očiach. „A sľúb mi, že dáš pozor na neoznačencov. Buď opatrná, slniečko moje.“

Prikývla som a pomedzi vzlyky som zašepkala: „Sľubujem.“ Pozrela som sa na mamu, ktorá stískala pery a tváril sa napäto. Rozviazala koženú šnúрку na jeho krku, aby mi mohol podať privesok. Pošúchala som hladké drevo, a keď som zažmurkala, po lícach sa mi skotúľali slzy. Nato sa ocko obrátil k mame a naposledy sa na ňu zahľadel. Keď odchádzal zo sveta živých, vyprovádzala ho láskyplnými slovami a na ruke cítil jej bozky.

Potom nás opustil. Z ničoho nič bol preč. Slnko pohaslo. Zo sveta s ním odišiel kus dobra – bez neho sa mi zdal chladnejší a temnejší.

Keď zomrel, prišli k nám balzamovači. Telo mu pokvapkali olejom a do pokožky votreli zmes korení. Napokon ho zabalili do modrej látky a odniesli. Vyzeral ako kráľ. Mne tak pripadal vždy. Do tej izby som chodievala ešte niekoľko dní a nasávala vôňu, ktorá sa tam vznášala. Keby som ju mohla vdýchnuť spolu s ním, možno by som ho potom vypustila z pľúc a opäť by stál predou mnou s úsmevom na perách.

No keď som ho znova videla, z jeho života už bola hrba stránok. Ak pri vážení duše uznajú, že je hoden, poputuje k nám domov. Dovtedy však za ním musíme chodiť do múzea. Vydali sme sa tam za súmraku, keď oblohu zalievala oranžovožltá žiara. Je to dôverná záležitosť, a tak nás pustili, hoci bolo zavreté. V neverejnej miestnosti, v ktorej sa vznášala vôňa starodávneho dreveného nábytku a parfum kohosi, kto tam bol pred nami, nám otca ukázali v novej podobe. Malú skrinku s knihou z jeho kože sme položili na stôl. Mama sa postavila vedľa mňa a doširoka roztvorila oči. Od jeho smrti bola nervózna a napätá – zdala sa mi skôr prchká a roztržitá než smutná. Niekedy, keď som šla do jej izby, zízala do prázdna a tak pevne spínala ruky, až jej obeleli hánky. Začínalo ma to hnevať. Nechcela som sa o ňu báť. Chcela som, aby bola taká silná a vyrovnaná ako predtým, keď v každej chvíli vedela najst' správne slová.

Len čo sme skrinku otvorili, do vzduchu prenikol pach vosku a korenia, ktoré akoby vzdávali česť ockovej pamiatke. Vzápätí sme zbadali jeho hladkú, napnutú a trochu scvrknutú kožu. S každým listom, ktorý sme obrátili, sme sa ho zasa dotkli, spomenuli si na jeho mocné predlaktia

a rovný chrbát. Každá našponovaná stránka rozprávala jeho príbeh. Mama mi najprv pripadala nervózna – cítila som, aké má napnuté plecia –, ale čím ďalej sme čítali, tým bola pokojnejšia. Na obálke knihy, ktorú tvorila koža z jeho pliec, bol obrázok nás troch a meno, ktoré mu dali vyte-
tovať po narodení – Joel Flint. Dobré meno. Dobrý muž. Dobrý začiatok. Na ďalšej strane sme zazreli strom. Mal ho na chrbte a znázorňoval jeho rodinu – mňa a mamu, teda dievčatá, ktoré si získali jeho srdce. Keď som zbadala svoje meno, prstom som prešla po jednotlivých pís-
menách. Niektoré tetovania som videla naposledy ešte ako dieťa a zdalo sa, že časom vybledli.

Pri ďalšej strane sa mama zasmiala a zatvorila oči. „Toto asi nechceš vidieť, Leora,“ vyhlásila, začervenala sa a stisla pery, aby potlačila úsmev.

Mala pravdu, nechcela som vidieť jemnú a spleťtú kve-
tinu, ktorá mu zdobila zadok. Na stránke však vyzerala ako na ktorejkoľvek inej časti jeho tela. Bolo to tajné tetovanie, ktoré mal od svadby – každý rok mu ho dopĺňali a skráš-
ľovali na znak ich rastúcej lásky. Mamin smiech odrazu vy-
striedali slzy a dlaňou si zakryla ústa, akoby chcela zastaviť
žiaľ a pripomenúť si bozky, ktoré jej tak chýbali.

Prešli sme na ďalšiu stranu.